

Motion till riksdagen 2012/13:T434

av **Lennart Axelsson m.fl. (S)**

Fungerande kontanthantering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att säkerställa att kontanthantering och grundläggande betalningstjänster fungerar för alla människor oavsett tillgång till dator och internet.

Motivering

I takt med att bankerna i allt större omfattning väljer bort kontanthantering på bankkontoren och i kortautomaterna så ökar människors frustration över de ökade svårigheter detta innebär för många att klara av den vardagliga hanteringen av räkningar och liknande penningtransaktioner.

Länsstyrelsen i Dalarna har samordningsansvar för att bevaka tillgången till grundläggande betalningstjänster i Sverige. I en ny rapport från dem uttrycks en stark oro för hur kontantservicen har utvecklats. Det står bland annat följande i rapporten: ”Bristen på möjlighet att hantera kontanter kan också drabba företagare, föreningar och turister förutom människor med funktionsnedsättning och andra som av olika skäl inte använder kort och Internet.”

Enligt undersökningen ”Äldre och Internet” från stiftelsen.se är det drygt 1,3 miljoner svenskar över 50 år som saknar internet. Fortfarande år 2020 bedömer stiftelsen.se att en halv miljon människor kommer att sakna internet i Sverige!

Pensionärsorganisationerna, inte minst PRO i Örebro län, har under en lång tid varit mycket kritiska till att storbankerna lägger ner många kontor samt slopar kontanthantering. Deras bestämda uppfattning är att har vi ett samhälle med kontanter så ska också bankerna tillhandahålla denna service! ”Man ska kunna leva som fullvärdig samhällsmedborgare även om man inte har dator och Internet!” När man nu noterar att en ansvarig myndighet också har påtalat problemet menar man att det nu är dags för riksdag och regering

Fel! Okänt namn på

att ta ansvar och agera så att en grundläggande service fungerar i dag men också i en framtid.

Länsstyrelserna har alltså redan i dag ett uppdrag av regeringen att bevaka så att tillgången till grundläggande betaltjänster motsvarar samhällets behov. Och de konstaterar följande. Till grundläggande betaltjänster räknas möjlighet att ta ut kontanter, betala räkningar och företag och föreningars möjlighet att sätta in dagskassor på bankkonto. Den stora förändringen under 2011 är bankernas utveckling som påverkar tillgången till grundläggande betaltjänster negativt. På flera ställen i landet läggs bankkontor ner, andra begränsar sitt öppethållande, kontanthantering över disk försvinner, avgifter för att betala räkningar över disk har ökat drastiskt och antalet uttagsautomater i landet kommer troligen att minska i och med bildandet av Bankernas Automatbolag. För många svenskar fungerar det bra att sköta sina betaltjänster, men för de grupper som har svårighet att genomföra sina betaltjänster är problemen stora och kännbara. Eftersom det finns både privatpersoner och företagare i hela landet som har problem att genomföra sina grundläggande betaltjänster är länsstyrelsernas gemensamma bedömning att samhällets behov inte fungerar för alla. Gemensamt för de privatpersoner som har problem är att de är äldre, funktionsnedsatta, invandrare eller turister. Dessa personer har ofta svårt att själva ta sig till närmaste betalrättställe. Flera av dem känner av olika skäl ett större motstånd än befolkningen i genomsnitt att använda sig av betalkort. Utformningen av kortterminaler, uttagsautomater, internetbanker och mobilbanker försvårar användandet för dessa grupper. Information om tjänsterna och hur tekniken fungerar är inte anpassad för alla. De utsatta privatpersonerna försöker lösa problemen genom att ta hjälp av anhöriga, grannar, landsbygdshandlare eller andra bekanta för att sköta sina betaltjänster, vilket är ett osäkert och riskfyllt system.

Denna utveckling är på många vis alarmerande och ställer till stora problem för breda grupper i samhället. Det finns all anledning för regering och riksdag att skyndsamt hitta lösningar på denna problematik.

Stockholm den 4 oktober 2012

Lennart Axelsson (S)

Eva-Lena Jansson (S)

Matilda Ernkrans (S)

Håkan Bergman (S)